

[Statsministeren.]

ning. Da imidlertid priserne på de grønlandske eksportprodukter — og jeg tænker herved navnlig på saltfiskpriserne — har vist meget kraftige svingninger, ville derfor også grønlandernes indtægter have vist meget kraftige svingninger, såfremt man ikke ved hjælp af det staten tillagte monopol og den særlige grønlandske fond havde hidført en konjunkturudligning ved en regulering af priserne på såvel indhandlings- som udhandlingsvarerne.

Jeg er af den overbevisning, at der fremdeles bør finde en konjunkturudligning sted af priserne til de grønlandske producenter, således at disse selv deltager i opsparingen i gode år til henlæggelse til tider, hvori priserne på navnlig fisk, fiskeprodukter og færevareprodukter viser nedadgående tendens, idet der ellers foreligger en nærliggende sandsynlighed for, at der kan stilles krav af vidtrækkende økonomisk karakter til det danske samfund i henseende til gennem ydelse af tilskud at opretholde den grønlandske befolknings levestandard. For at skaffe mulighed for en sådan konjunkturudligning er det i § 11 foreslået, at den grønlandske eksport centraliseres i en salgsorganisation. For at undgå at få et for stort administrativt apparat i forhold til den grønlandske produktions størrelse har man dog ment at burde overlade til fremtidens afgørelse, på grundlag af den interesse det private erhvervsliv måtte udvise, hvornår en selvstændig central salgsorganisation bør oprettes, og indtil dette sker, skal Den kgl. grønlandske Handel ifølge forslaget fungere som salgsorganisation. Salgsorganisationen — og indtil videre altså Den kgl. grønlandske Handel — skal i sin prisansættelse til de grønlandske og danske leverandører tage konjunkturpolitiske hensyn, således at der i gode tider opspares en konjunkturfond, der i dårlige tider kan benyttes til at holde højere priser til producenterne, end afsætningsmulighederne egentlig betinger.

For at salgsorganisationen skal kunne varetage sin konjunkturudlignende opgave, må det imidlertid være en forudsætning, at alle i Grønland bosatte fangere, fiskere, færeholdere og andre erhvervsdrivende har pligt til at afsætte deres til salg udenfor Grønland beregnede produkter enten direkte til salgsorganisationen eller til en af de til salgsorganisationen knyttede eksportvirksomheder. Samme forpligtelse må naturligvis også pålægges danske, herunder færøske fiskerbåde, der har fået tilladelse til at fiske på det grønlandske søterritorium.

For specielt at tjene de danske og færøske fiskeres interesser har man — som det vil være de ærede medlemmer bekendt — navnlig ved lovene af 7. maj 1937 og 15. marts 1939 givet de nævnte fiskere udstrakte rettigheder på en del af selve det grønlandske søterritorium og på visse steder også på landterritoriet til at fiske og oprette private virksomheder og anlæg. Disse rettigheder eller særordninger må opfattes som forsøg på tillem্পninger af det gældende monopol.

Ved fremsættelse af nærværende lovforslag har man imidlertid sigtet på at tilvejebringe en ordning, der stiller grønlandske, færøske og andre danske fiskere ens i henseende til de vilkår, under hvilke der fremtidig kan drives fiskeri og fiskeindustrivirksomhed ved og i Grønland, ligesom man har anset det for rigtigst, at hele den grønlandske vestkyst bliver behandlet som en enhed.

Man er imidlertid opmærksom på, at ophævelsen af de førnævnte særordninger, som navnlig de færøske fiskere i vidt omfang har gjort brug af, gør det naturligt, at man forinden fører forhandling med det færøske landsstyre om mulighederne for et samarbejde mellem den grønlandske salgsorganisation og færøske salgsorganisationer for fisk og fiskeprodukter — inden bestemmelserne i lovforslaget's kap. II sættes i kraft overfor færøske fiskere.

Endelig skal jeg kort omtale *forslag til lov om en grønlandsk erhvervslånefond*.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, tager dette sigte på gennem en grønlandsk erhvervslånefond at give rimelige og fornuftige projekter til fremme af det grønlandske erhvervslivs mulighed for at få kapitalindskud uafhængigt af de øjeblikkelige forhold på det almindelige kapitalmarked, således at man herved stimulerer den private kapital's deltagelse i det grønlandske erhvervsliv ved siden af den statsvirksomhed, der — som jeg nævnte under fremsættelsen af lovforslaget om Den kgl. grønlandske Handel — i endnu nogen tid fremover må drives af Den kgl. grønlandske Handel.

Når man har ønsket at fremme en privat dansk deltagelse i det grønlandske erhvervsliv, skyldes det, at dansk privat økonomisk virksomhed i Grønland vil kunne tilføre landet teknisk og kommerciel sagkundskab med direkte økonomisk interesse i stor produktion og dermed øget levestandard i Grønland. Tillige kan den private danske erhvervsvirksomhed give den grønlandske befolkning et indblik i moderne arbejds- og produktionsmetoder og dermed øge den